

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС
дисципліни

**Міжнародне податкове планування та управління податковими
ризиками**
(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
спеціальність **292 «Міжнародні економічні відносини»**
освітня програма **«Міжнародний бізнес»**
вид дисципліни: **вибіркова**
факультет **Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу**

Укладач:

Доцент кафедри міжнародного бізнесу
та економічної теорії Легостаєва О.О.

РОЗШИРЕНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

Тема 1. Податкове планування в системі загального планування підприємства

Поняття податкової політики підприємства та податкового менеджменту.

Мотивація впровадження податкового планування на підприємстві: економічні, моральні, техніко-юридичні фактори.

Поняття податкового планування.

Вплив податків на фінансове становище підприємства.

Місце податкового планування в системі планування підприємства.

Відмінність між поняттями бюджетування податків та податкового планування.

Тема 2. Види та етапи податкового планування на підприємстві

Податкове планування на макро- та мікрорівні: сутність, критерії відмінності.

Класифікація видів податкового планування на підприємстві.

Стратегічне, поточне, індивідуальне, корпоративне, внутрішньодержавне, міждержавне, податкове планування з застосуванням податкових пільг, податкових «лазівок».

Етапи податкового планування на підприємстві.

Зміст та характеристика організаційно-підготовчого, дослідницького, планово-розробного та етапу практичної реалізації податкового планування на підприємстві.

Тема 3. Податкове планування податків та зборів

Взаємозв'язок податків.

Топологія складання схем податкового планування податку на прибуток.

Складання проектів податкового планування з податку на прибуток, податку на додану вартість, інших податків і зборів.

Складання основних, резервних та аварійних проектів податкового планування на основі спеціальних методів податкового планування.

Вибір оптимального проекту податкового планування.

Тема 4. Податкові ризики в заходах податкового планування

Зовнішні та внутрішні ризики в податковому плануванні.

Законодавчі, організаційні, технологічні, комерційні, психологічні, соціальні ризики, ризики контролю та відповідальності.

Порядок розрахунку ризиків та вплив на заходи податкового планування.

Законні та протизаконні способи мінімізації податків.

Поняття обходу податків, заниження бази оподаткування, приховування бази оподаткування.

Поняття ухилення від сплати податків.

Критерії відмінності понять податкового планування та ухилення від сплати податків.

Негативні наслідки застосування незаконних способів мінімізації податків.

Поняття та наслідки удаваного та фіктивного правочину.

Тема 5. Податкове планування на рівні господарюючих суб'єктів в умовах глобалізації економіки.

Фінансова глобалізація і податкові стосунки.

Податкова глобалізація і її ознаки.

Уніфікація прямого і непрямого оподаткування в Європейському Союзі.

Гармонізація національних податкових законодавств держав - учасників Євразійської економічної спільноти.

Застосування спеціального статусу європейської компанії для організацій, що ведуть підприємницьку діяльність одночасно в декількох країнах.

Міжнародна податкова асоціація (ИФА).

Тема 6. Типологія податкового планування в зарубіжних країнах Спеціальні "моделі економії податків".

Рівні варіантів податкового планування компаніями Великобританії

Податкова система США.

Податкова система Франції.

Податкова система Німеччини.

Податкова система Італії.

Тема 7. Міжнародна податкова конкуренція

Поняття, суть, особливості міжнародної податкової конкуренції.

Суб'єкти і об'єкти міжнародної податкової конкуренції.

Цілі міжнародної податкової конкуренції.

Переваги податкової конкуренції.

Конкуренція з точки зору міри контролю за платниками з боку держави.

Конкуренція як процедура відкриття.

Конкуренція як стимулюючий механізм включення усіх країн в так звану нескінченну гонку за лідерами.

Американське і європейське уявлення про роль держави в економіці країни і міжнародна податкова конкуренція.

Етапи розвитку податкової конкуренції.

Причини посилення міжнародної податкової конкуренції в сучасних умовах.

Діяльність ЄС і ОЕСР по протидії податкової конкуренції.

Кодекс поведінки відносно оподаткування бізнесу ЄС 1997 р.

Види податкової конкуренції.

Конкурентні переваги податкової системи.

Тема 8. Тенденції міжнародного податкового планування і офшорний бізнес

Поняття міжнародного податкового планування (МПП) як частини корпоративного податкового планування.

Завдання міжнародного податкового.

Податкові притулки (країни) і податкові оазиси (порти, економічні зони, зони вільного підприємництва).

Основні види вільних економічних зон.

Поняття офшорних зон.

Організаційні форми офшорних підприємств.

Офшорна компанія як інструмент податкового планування.

Фінансові, страхові і банківські операції з використанням офшорних схем.

Тема 9. Угоди про уникнення подвійного оподаткування і трансфертпрайсинг

Історія укладення угод про уникнення подвійного оподаткування.

Конвенція про усунення подвійного оподаткування між країнами - членами групи Анд.

Багатосторонні податкові угоди: між країнами Бенілюксу; Нордична конвенція між Данією, Фінляндією, Швецією, Норвегією і Ісландією; Ломейская конвенція. Групи угод, регулюючі податкові питання.

Податкові угоди, у тому числі: загальні, обмежені, про надання адміністративної допомоги, про податки на спадок, про податки по соціальному страхуванню, про поширення податкової юрисдикції.

Міжнародні угоди, в яких разом з іншими основними питаннями розглядаються і питання податкового характеру.

Структура загальних угод про усунення подвійного оподаткування доходів і майна.

Способи використання договорів про усунення подвійного оподаткування.

Механізм трансфертного ціноутворення. Технологія міжнародних трансфертних операцій (внутріфірмових угод і платежів).

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1.

Податкове планування в системі загального планування підприємства Питання до семінарських занять

1. Поняття податкової політики підприємства та податкового менеджменту.
2. Мотивація впровадження податкового планування на підприємстві: економічні, моральні, техніко-юридичні фактори.
3. Поняття податкового планування.
4. Вплив податків на фінансове становище підприємства.
5. Місце податкового планування в системі планування підприємства.

Тема 2.

. Види та етапи податкового планування на підприємстві Питання до семінарських занять

1. Податкове планування на макро- та мікрорівні.
2. Класифікація видів податкового планування на підприємстві.
3. Етапи податкового планування на підприємстві.
4. Зміст та характеристика організаційно-підготовчого, дослідницького, планово-розробного та етапу практичної реалізації податкового планування на підприємстві.

Тема 3.

Податкове планування податків та зборів Питання до семінарських занять

1. Взаємозв'язок податків.
2. Топологія складання схем податкового планування податку на прибуток.
3. Складання проектів податкового планування з податку на прибуток, податку на додану вартість, інших податків і зборів.
4. Вибір оптимального проекту податкового планування.

Тема 4.

Податкові ризики в заходах податкового планування Питання до семінарських занять

1. Зовнішні та внутрішні ризики в податковому плануванні.

2. Законодавчі, організаційні, технологічні, комерційні, психологічні, соціальні ризики, ризики контролю та відповідальності.
3. Порядок розрахунку ризиків та вплив на заходи податкового планування.
4. Законні та протизаконні способи мінімізації податків.
5. Поняття ухилення від сплати податків.
6. Негативні наслідки застосування незаконних способів мінімізації податків.
7. Поняття та наслідки удаваного та фіктивного правочину

Тема 5.

Податкове планування на рівні господарюючих суб'єктів в умовах глобалізації економіки.

Питання до семінарських занять

1. Податкова глобалізація і її ознаки.
2. Уніфікація прямого і непрямого оподаткування в Європейському Союзі.
3. Гармонізація національних податкових законодавств держав - учасників Євразійської економічної спільноти.
4. Застосування спеціального статусу європейської компанії для організацій, що ведуть підприємницьку діяльність одночасно в декількох країнах.

Тема 6.

Типологія податкового планування в зарубіжних країнах

Питання до семінарських занять

1. Спеціальні "моделі економії податків".
2. Рівні варіантів податкового планування компаніями Великобританії
3. Податкова система США.
4. Податкова система Франції.
5. Податкова система Німеччини.
6. Податкова система Італії.

Тема 7.

Міжнародна податкова конкуренція

Питання до семінарських занять

1. Поняття, суть, особливості міжнародної податкової конкуренції.
2. Переваги податкової конкуренції.
3. Конкуренція з точки зору міри контролю за платниками з боку держави.
4. Конкуренція як стимулюючий механізм включення усіх країн в так звану нескінченну гонку за лідерами.

5. Етапи розвитку податкової конкуренції.
6. Причини посилення міжнародної податкової конкуренції в сучасних умовах.
7. Діяльність ЄС і ОЕСР по протидії податкової конкуренції.
8. Конкурентні переваги податкової системи.

Тема 8.

Тенденції міжнародного податкового планування і офшорний бізнес Питання до семінарських занять

1. Поняття міжнародного податкового планування.
2. Завдання міжнародного податкового планування.
3. Основні види вільних економічних зон.
4. Поняття офшорних зон.
5. Організаційні форми офшорних підприємств.
6. Офшорна компанія як інструмент податкового планування.

Тема 9.

Угоди про уникнення подвійного оподаткування і трансфертпрайсинг

Питання до семінарських занять

1. Конвенція про усунення подвійного оподаткування між країнами - членами групи Анд.
2. Багатосторонні податкові угоди.
3. Міжнародні угоди.
4. Структура загальних угод про усунення подвійного оподаткування доходів і майна.
5. Способи використання договорів про усунення подвійного оподаткування.
6. Механізм трансфертного ціноутворення.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Тестові завдання

1. Найбільш поширені різновиди офшорних операцій:

а) консультаційні послуги з мінімізації оподаткування; послуги з управління офшорною компанією; спекулятивні операції з управління капіталом;

б) послуги зі створення, реєстрації і продажу офшорних компаній, відкриття банківських рахунків; послуги з ефективного використання офшорних компаній у міжнародному комерційному обігу; консалтингові послуги з податкового планування;

в) всі відповіді правильні.

2. Податкові угоди бувають:

а) двостороннього характеру;

б) багатобічного характеру;

в) всі відповіді вірні.

3. Основними задачами гармонізації непрямого оподаткування в ЄС є:

а) усунення податкових бар'єрів при переміщенні товарів між країнами - членами ЄС;

б) уніфікація принципів нарахування ПДВ і зближення рівня податкових ставок;

в) всі відповіді вірні. 2. Податковий кредит це:

а) кредит що надається безпосередньо громадянам для придбання предметів споживання;

б) дозволене державою пряме відрахування визначених витрат із загальної суми податкових надходжень;

в) кредит, що надається щонайменш двома кредиторами що беруть участь в даній операції в певних частках в рамках єдиної кредитної угоди.

4. Офшорна зона це - :

а) це насамперед специфічне законодавче середовище, яке характеризується наявністю особливого пільгового податкового і регуляторного режиму для функціонування підприємств з іноземними інвестиціями, діяльність яких спрямована тільки на здійснення торговельних операцій і надання послуг за межами даної юрисдикції;

б) один із видів вільних економічних зон. Особливістю яких є створення для підприємців сприятливого валютно-фінансового та фіскального режимів;

в) країна чи територія, де встановлено пільговий режим оподаткування для певних категорій компаній.

5. Які основні прямі податки сплачують юридичні особи:

- а) податки на прибуток і на власність;
- б) оподаткування капіталу, власності і майна;
- в) податок на прибуток і оподаткування капіталу.

6. Міжнародне подвійне оподаткування це:

а) обкладання порівнянними податками в двох (чи більше) державах одного платника податків у відношенні одного об'єкта за той самий період часу;

б) обкладання податками в одній державі двох платників податків у відношенні одного об'єкта за той самий період часу;

в) обкладання податками в одній державі двох платників податків у відношенні двох об'єктів за той самий період часу.

7. Податкова знижка - це коли:

а) держава відмовляється від обкладання якого-небудь об'єкта, тому що він вже оподатковується в іншій країні;

б) відбувається залік сплачених за рубежем податків у рахунок внутрішніх податкових зобов'язань

в) сплачений за кордоном податок віднімається із суми доходів, що підлягають оподаткуванню.

8. Особливості “податкових гаваней”:

а) дешевизна і максимальна простота процедури реєстрації. Термін реєстрації – мінімальний; процедура реєстрації максимально формалізована; розмір статутного капіталу, як правило, не регламентується;

б) наявність валютних обмежень. Офшорні компанії не можуть відкривати депозити у будь-якій валюті у будь-яких зарубіжних банках, здійснювати й отримувати платежі у будь-якій валюті;

в) законодавства держав, що мають “податкові гавані”, передбачають для комерційних структур часткове звільнення їх від податку

9. Головною рисою податку на прибуток корпорацій є:

а) модернізація виробництва і науково-технічних розробок;

б) система інвестиційних податкових пільг;

в) система податкових пільг.

10. Цілі міжнародного співробітництва в податковій сфері:

а) гармонізація податкових систем і податкової політики, уніфікація фіскальної політики і податкового законодавства, вирішення проблем подвійного оподаткування;

б) запобігання ухилення від оподаткування, запобігання дискримінації платників податків – нерезидентів, гармонізація оподаткування інвестиційної діяльності;

в) всі відповіді вірні.

ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Поняття податкової політики підприємства та податкового менеджменту.
2. Мотивація впровадження податкового планування на підприємстві: економічні, моральні, техніко-юридичні фактори.
3. Поняття податкового планування.
4. Вплив податків на фінансове становище підприємства.
5. Місце податкового планування в системі планування підприємства.
6. Податкове планування на макро- та мікрорівні.
7. Класифікація видів податкового планування на підприємстві.
8. Етапи податкового планування на підприємстві.
9. Зміст та характеристика організаційно-підготовчого, дослідницького, планово-розробного та етапу практичної реалізації податкового планування на підприємстві.
10. Взаємозв'язок податків.
11. Топологія складання схем податкового планування податку на прибуток.
12. Складання проектів податкового планування з податку на прибуток, податку на додану вартість, інших податків і зборів.
13. Вибір оптимального проекту податкового планування.
14. Зовнішні та внутрішні ризики в податковому плануванні.
15. Законодавчі, організаційні, технологічні, комерційні, психологічні, соціальні ризики, ризики контролю та відповідальності.
16. Порядок розрахунку ризиків та вплив на заходи податкового планування.
17. Законні та протизаконні способи мінімізації податків.
18. Поняття ухилення від сплати податків.
19. Негативні наслідки застосування незаконних способів мінімізації податків.
20. Поняття та наслідки удаваного та фіктивного правочину
21. Податкова глобалізація і її ознаки.
22. Уніфікація прямого і непрямого оподаткування в Європейському Союзі.
23. Гармонізація національних податкових законодавств держав - учасників Євразійської економічної спільноти.
24. Застосування спеціального статусу європейської компанії для організацій, що ведуть підприємницьку діяльність одночасно в декількох країнах.
25. Спеціальні "моделі економії податків".

26. Рівні варіантів податкового планування компаніями Великобританії
27. Податкова система США.
28. Податкова система Франції.
29. Податкова система Німеччини.
30. Податкова система Італії.
31. Поняття, суть, особливості міжнародної податкової конкуренції.
32. Переваги податкової конкуренції.
33. Конкуренція з точки зору міри контролю за платниками з боку держави.
34. Конкуренція як стимулюючий механізм включення усіх країн в так звану нескінченну гонку за лідерами.
35. Етапи розвитку податкової конкуренції.
36. Причини посилення міжнародної податкової конкуренції в сучасних умовах.
37. Діяльність ЄС і ОЕСР по протидії податкової конкуренції.
38. Конкурентні переваги податкової системи.
39. Поняття міжнародного податкового планування.
40. Завдання міжнародного податкового планування.
41. Основні види вільних економічних зон.
42. Поняття офшорних зон.
43. Організаційні форми офшорних підприємств.
44. Офшорна компанія як інструмент податкового планування.
45. Конвенція про усунення подвійного оподаткування між країнами - членами групи Анд.
46. Багатосторонні податкові угоди.
47. Міжнародні угоди.
48. Структура загальних угод про усунення подвійного оподаткування доходів і майна.
49. Способи використання договорів про усунення подвійного оподаткування.
50. Механізм трансфертного ціноутворення.

